

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 4.5.2007
COM(2007) 234 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

**в съответствие с член 16 от Регламент (ЕО) № 648/2004 на Европейския парламент
и на Съвета от 31 март 2004 г. относно детергентите във връзка с употребата на
фосфати**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

в съответствие с член 16 от Регламент (ЕО) № 648/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно детергентите във връзка с употребата на фосфати

(текст от значение за ЕИП)

1. УВОД

Член 16 от Регламент (ЕО) № 648/2004 относно детергентите¹ предвижда, че „най-късно до 8 април 2007 г. Комисията трябва да извърши оценка и да представи доклад и при необходимост да направи предложение за промяна на законодателството относно употребата на фосфати при перспективата за постепенната им забрана или за ограничаване на използването им само за специфични цели“.

1.1. Фосфати в детергентите

Фосфатите са едни от най-широко използваните и разпространени компоненти на домашните и промишлените детергенти. Предназначението им е да противодействат на твърдостта на водата, за да може да се осъществи ефективно почистване чрез детергентите. Най-често използваният вид фосфат е STPP (натриев триполифосфат, $\text{Na}_5\text{P}_3\text{O}_{10}$, CAS № 7758-29-4, EINECS № 231-838-7). Като цяло STPP е ефикасна съставка на детергентите със следните функции:

- ефективно свързване на втвърдяващите соли (и запазването им в разтворимо състояние);
- премахване и предпазване от образуване на кора върху тъканите;
- подобряване на процеса на пране;
- основен елемент за други компоненти на детергентите.

В ЕС-25 годишното потребление на детергенти, съдържащи фосфати, е около 1,8 милиона тона - стойност, еквивалентна на фосфорно съдържание от 110 000 тона. 90-95% от тях се употребяват в домакинските перилни и почистващи препарати. За сравнение, използването на фосфати в изкуствените торове е еквивалентно на около 1,25 милиона тона фосфор годишно.

Няма основания за безпокойство от неблагоприятно за здравето въздействие, свързани с използването на STPP в детергентите. Новите научни доказателства² сочат много ниска степен на остра токсичност на STPP при поемане на храна или при прилагане върху кожата, а мутагенни или генотоксични ефекти не се наблюдават.

---

¹ Регламент (ЕО) № 648/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно детергентите, ОВ L104, 8.4.2004 г., стр.1

² Натриев триполифосфат (STPP) CAS: 7758-29-4 Human & Environmental Risk Assessment on ingredients of European household cleaning products, HERA (2003)

Фосфатите са основни хранителни вещества, както показва използването им в изкуствените торове. Най-сериозното безпокойство при употребата на фосфати в детергентите е свързано с риска от поява на излишък от хранителни вещества във водната среда което от своя страна може да доведе до проблеми с еутрофикацията.

Еутрофикацията се дефинира като: „*обогаляване на водата с допълнителни елементи, по-специално съединения на азота и/или фосфора, предизвикващи ускорено развитие на водорасли и растения от висши видове, което води до нежелано нарушаване на равновесието на наличните водни организми и влошаване качеството на водата*“³.

Еутрофикацията е сложно явление, в което често, но не винаги, главна роля играят фосфатите. Нарастващото безпокойство относно връзката между STTP и еутрофикацията в много страни доведе до употребата на перилни препарати без фосфати. Таблица 1 (приложение) показва текущия пазарен дял на детергенти без фосфати в ЕС-25. Детергентите се изливат във водното пространство главно при пречистването на отпадъчните води. Частта от STPP в детергентите, които проникват във водната среда, силно варира в отделните държави-членки на ЕС в зависимост от степента на третичното пречистване на отпадъчните води. Третичното пречистване струва скъпо и не е задължително да се прилага за всички отпадъчни води (особено в по-малките селища без подходящо пречистване). Фосфатите от изкуствени торове, използвани в земеделските терени, се абсорбират главно от селскостопанските култури, въпреки че има известно просмукване в повърхностните води. Третият основен източник на фосфор са отпадъчните продукти, отделяни при човешкия метаболизъм.

Основният алтернативен заместител на STTP в перилните препарати - с пазарен дял над 60% - са зеолитите (главно зеолит А), но които се използват в комбинация с увеличени количества на други съставки, като например синтетични миешки компоненти и избелващи средства.

Детергентите за миене на съдове все още са главно на фосфатна основа. С въвеждането на перилни препарати без фосфати делът на детергентите за миене на съдове към общото отделяне на фосфатни детергенти се е увеличил до около 25%.

1.2. Законодателство на ЕС по отношение на еутрофикацията

Редица директиви на ЕС имат за цел ограничаване на концентрацията на хранителни вещества в повърхностните води и подпомагане по този начин за противодействието на еутрофикацията:

Директива 91/271/ЕИО³ за пречистването на градските отпадъчни води (UWWTD), според която третичното пречистване (което отстранява фосфатите) е задължително изискване към станциите за пречистване на отпадъчните води, обслужващи агломерации с над 10,000 еквивалентни единици за брой население, и които се оттичат в райони, податливи на еутрофикация;

Директива 91/676/ЕИО⁴ за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници (Директива за нитратите), според която държавите-членки

---

³ Директива 91/271/ЕИО, ОВ L135, 30.5.1991 г., стр. 40

⁴ Директива 91/676/ЕИО, ОВ L375, 31.12. 1991 г., стр.1

са длъжни да определят уязвими зони и да приемат и прилагат програми за действие за намаляване замърсяването на водите с азотни съединения.

Директива 96/61/ЕО⁵ за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, според която държавите-членки са длъжни да издават разрешителни за определени промишлени инсталации съгласно най-добрите налични технологии (НДНТ). Приложение III към директивата съдържа примерен списък на главните замърсяващи субстанции, които е необходимо да се имат предвид при фиксиране на пределно допустимите стойности на емисиите, включително и на вещества, които допринасят за еутрофикацията, по-специално нитратите и фосфатите.

Директива 2000/60/ЕО⁶, или Рамковата директива за водите (РДВ), доведе до повишаване на вниманието към еутрофикацията и до по-цялостен подход към управлението на водите⁷. Държавите-членки трябва да приемат програми от мерки, които да гарантират, че водните обекти в обхвата на ЕС ще са в „добро състояние“ до 2015 г. В случаите, когато мониторингът и оценката на РДВ показват, че фосфорните отлагания допринасят значително за еутрофикацията, държавите-членки трябва да приложат мерки за решаването на този проблем.

1.3. Законодателство в Европа по отношение на фосфатите в детергентите

Докато се осъществи хармонизиране на европейско равнище, регламентът относно детергентите позволява на държавите-членки да прилагат съществуващите национални мерки или да въвеждат нови за ограничаване на фосфатното съдържание в детергентите. Но както е при всички други национални мерки извън хармонизираната област, държавите-членки трябва да уведомяват за проектите за мерки, съгласно разпоредбите на Директива 98/34/ЕО⁸, и да докажат, че те са едновременно оправдани и пропорционални. РДВ може да предостави механизъм, чрез който държавите-членки да могат да докажат посредством анализа на риска (член 5) и установяването на рентабилна програма от мерки (член 11), че ограниченията са оправдани и пропорционални.

Италия, Белгия, Чехия, Германия и Нидерландия вече са приели законодателство за ограничаване или за забрана на фосфатите в детергентите с цел намаляване на еутрофикацията. Швеция и Франция наскоро съобщиха за намерението си да направят същото. Австрия, Ирландия, Дания и Финландия разчитат на доброволните ангажименти от страна на производителите на детергенти за постепенно премахване на детергентите на фосфатна основа. Само в седем от държавите-членки има перилни препарати без фосфати – виж таблица 1 в приложението. С този доклад Комисията няма намерение да поставя под въпрос съществуващите вече мерки.

---

⁵ Директива 96/61/ЕО, ОВ L 257, 10.10.1996 г., стр.26

⁶ Директива 2000/60/ЕО, ОВ L327, 22.12.2000 г., стр.1.

⁷ Директиви 91/271/ЕИО, 91/676/ЕИО и 96/61/ЕО представляват „основни мерки“ съгласно РДВ и трябва да бъдат съгласувани, а където е необходимо - допълнени за постигане на задължителните цели.

⁸ Директива 98/34/ЕО, ОВ L 204, 21.7.1998 г., стр. 37

2. ДЕЙСТВИЯ НА КОМИСИЯТА ЗА ОЦЕНКА НА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ФОСФАТИ В ДЕТЕРГЕНТИТЕ

2.1. Действия, предприети преди приемането на Регламент (ЕО) № 648/2004

Като едно от първите си действия по отношение на фосфатите в детергентите, Комисията поиска от консултант - WRc - да пресметне разходите и ползите от замяната на фосфора⁹ в домакинските детергенти с други съставки и да препоръча най-подходящите методи за намаляване на концентрацията на фосфор в повърхностните води. Проучването, публикувано през юни 2002 г.¹⁰, заключава, че:

- Няколко страни са успели да намалят еутрофикацията чрез въвеждане на мерки за намаляване на натоварването с фосфор до 70%-90%;
- Забрана за използването на детергенти на фосфатна основа може да доведе до намаляване на натоварването с фосфор до 40%, но което, при наличието само на отделни изолирани практики, не е достатъчно, за да доведе до съществено подобрене в еутрофикацията;
- Зеолит А се е оказал подходяща алтернатива на STPP. Наблюдавани са само незначителни различия спрямо STPP в общите разходи за производство по отношение на използваната енергия и на утайката, получена в станциите за пречистване на отпадъчните води, а освен това се оказва, че зеолит А не е токсичен за водната фауна и за хората, както и че при производството му се отделят по-малко токсични отпадъчни вторични продукти.

Научният комитет по токсичността, екотоксичността и околната среда (SCTEE) на Комисията през март 2003 г. представи заключение¹¹ относно доклада на WRc, отчитащ известен брой слабости, намирайки, че изводите в доклада не са достатъчно обосновани и предложи да се извърши по-пълнен преглед на документацията по въпроса, за да се потърси адекватно решение на посочените слабости. Последните се отнасят както до оценката на въздействието на STPP върху еутрофикацията, така и до липсата на информация относно рисковете за околната среда, свързани с алтернативните на STPP вещества, не само за зеолит А, но и за други вещества, като например поликарбоксилните киселини, които се използват в комбинация с него.

Службите на Комисията се съобразиха с предложението на SCTEE и събраха допълнителни данни, включващи оценките на риска HERA по отношение на STPP и зеолит А, и поискаха от SCTEE да направи преглед на въпросите, които не са били разгледани адекватно в доклада на WRc.

В становището си от ноември 2003 г. SCTEE заключи, че:

---

⁹ В докладите за околната среда с термина „фосфор“ са обозначени фосфорните съединения изобщо.

¹⁰ „Фосфати и алтернативни миешки компоненти в детергентите“ може да бъде намерено на адрес: http://ec.europa.eu/environment/water/water-urbanwaste/info/docs_en.htm

¹¹ може да бъде намерено на адрес: http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/sct/sct_opinions_en.htm

- При отсъствието на мерки за намаляване на съдържанието на STPP в детергентите, делът на този фосфорен източник в общото натоварване с фосфор на повърхностните води може да е много променлив (вариращ приблизително от 10% до 40%) в зависимост от различните човешки дейности и от земеползването. Следователно STPP в детергентите може да доведе до съществено увеличение на фосфорното натоварване в повърхностните води и до значителен риск от еутрофикация в някои области на разширения ЕС;
- Днешната ситуация в Европа се е изменила съществено в сравнение с 1980 г., защото много европейски страни са предприели мерки за намаляване на STPP, така че фосфорът в детергентите вече не представлява значим фактор, а други източници имат по-висок процентен дял в общото натоварване с фосфор;
- Делът на детергентите на фосфатна основа в еутрофикацията варира изключително в отделните страни, както и в различните водосборни басейни в зависимост от човешката дейност и земеползването.

Като цяло SCTEE отбелязва, че оценката на риска HERA върху STPP не решава проблема с еутрофикацията и предлага как това би могло да се направи най-добре: „...количествена оценка на обхвата на еутрофикация във водите в ЕС във връзка с фосфорните натоварвания от различни източници, и по-специално по отношение на съдържанието в STPP, може да се извърши на базата на наличните експериментални данни и изработени модели“ и бе поискана „...оценка на ландшафта заедно с вероятните последици за различните ландшафтни варианти“.

2.2. Действия, извършени след приемането на Регламент (ЕО) № 648/2004

Извършено е допълнително проучване в съответствие с решението на SCTEE от ноември 2003 г. за получаване на количествени оценки на въздействието върху еутрофикацията при преминаването от детергенти на фосфатна основа към такива без фосфати. Проучването е финансирано от промишлената федерация на производителите на фосфатни детергенти, СЕЕР (Европейски център за изучаване на полифосфатите) и е проведено от консултанта Green Planet Research в сътрудничество с изследователската организация INIA (Испански национален институт за изследвания и технологии в селското стопанство и хранителната промишленост).

Методологията за предполагаемата оценка на риска е разработена от INIA до септември 2005 г. и е усъвършенствана след обсъжданията с група от 17 експерти по еутрофикация на семинар, проведен в Мадрид през ноември 2005 г. Заключителният доклад, озаглавен „Разработване на европейска количествена оценка на риска от еутрофикация чрез полифосфати, съдържащи се в детергентите“¹² и публикуван през октомври 2006 г., заключава, че:

- допълнителните рискове от еутрофикацията, свързани с фосфатите в детергентите, са много различни в отделните региони на ЕС поради фактори

¹²

може да бъде намерена на адрес:
http://ec.europa.eu/enterprise/chemicals/legislation/detergents/index_en.htm.

от рода на хидроложки характеристики, гъстота на населението и интензивност на земеползването;

- и в двата анализирани типа екологични региони, тоест i) плитките езера по Атлантическото крайбрежие, в Северна и Централна Европа и ii) Средиземноморските водни басейни, рискът от еутрофикация не се увеличава линейно при по-високи концентрации на фосфор;
- разликата между общия риск от еутрофикация и риска без детергенти на фосфатна основа обикновено е около 2%-8% за оценката на ефекта върху Средиземноморието и около 0,4%-2% за оценката на ефекта върху плитките езера по Атлантическото крайбрежие, в Северна и Централна Европа.

Допълнителното изследване, извършено от RPA (Risk & Policy Analysts Ltd), бе поискано с цел запълване на пропуските в данните, отнасящи се до използването, свойствата и въздействието върху околната среда за представителен клас от повърхностнонеактивни органични компоненти на детергенти, и оценка на социално-икономическите последици при преминаването от детергенти на фосфатна основа към детергенти на зеолитна основа.

Изследването показва, че някои от допълнителните компоненти, необходими за детергентите на зеолитна основа, са използвани също и в детергентите на STPP основа, макар и в по-малки концентрации. Следователно преминаването към детергенти на зеолитна основа не би довело непременно до изхвърляне на по-голям брой допълнителни миещи компоненти в околната среда, но тяхната концентрация може да се увеличи.

Поликарбоксилатите и фосфонатите се определят като двете големи групи от допълнителни миещи вещества, които не са бързо биоразградими в околната среда. Токсичността и екотоксичността на поликарбоксилатите е ниска и те не се смятат за вредни. За сравнение, водната токсичност на някои от фосфонатите, например 1-хидроксиетан-1,1-дифосфоновата киселина (HEDP) и нейните соли могат да предизвикат известно безпокойство. Но тъй като няма данни от наблюдения за ефекта на това вещество върху околната среда, екологичният риск не може да бъде оценен.

Втората част на изследването имаше за цел да допълни изследванията на INIA/CEEP за еутрофикацията чрез оценка на общите разходи и ползи от смяната на STPP със зеолитите в детергентите, включително рисковете за здравето и околната среда, икономии, направени от органите в станциите за третично пречистване на отпадъчните води, както и увеличението на разходите на производителите поради преминаването към нов състав на детергентите.

Докладът¹³, озаглавен „Повърхностно неактивни органични компоненти и детергенти на зеолитна основа“ и представен през юни 2006 г., препоръчва следното:

- индустрията за детергенти трябва да се стимулира да разработва детергенти без фосфати за съдомиялни машини;

¹³

може да бъде намерен на адрес:
http://ec.europa.eu/enterprise/chemicals/legislation/detergents/index_en.htm.

- трябва да се провеждат обсъждания с промишлените производители на детергенти за съгласуване на набор от данни за различните полимерни съставки (по отношение на свойства, въздействие върху здравето и околната среда), които биха могли да се съпоставят и публикуват;
- използването на детергенти без фосфати не следва да се стимулира, докато за всички компоненти не се докаже, че не представляват риск за човешкото здраве и околната среда.

Ключовата полза от преминаването към детергенти без фосфати ще бъде намаляването на натоварването с фосфор в околната среда, което от своя страна може да намали проблемите с еутрофикацията. В качествено отношение най-големи ползи ще извлекат страните с:

- голямо потребление на фосфатни детергенти;
- нисък капацитет на третично пречистване на отпадъчните води и
- проблеми с еутрофикацията

Чрез прилагането на тегловни коефициенти към тези три критерия е изведен единен показател за всяка от страните за потенциалните ползи от преминаването към детергенти без фосфати – виж таблица 2 (приложение). Този относително опростен анализ показва, че ползите от преминаването към детергенти без фосфати варират значително за различните страни.

Разходите, свързани с преминаване към детергенти на зеолитна основа, включват:

- Прекъсване в снабдителната верига за фосфати. Шест производители на STPP от ЕС ще бъдат засегнати значително.
- Необходимост пред производителите на детергенти да преформулират/преименуват търговската марка на детергентите (по-сложно и трудно за по-малките производители) при средни разходи от 20,000 еуро за преформулиране.
- Потенциално увеличаване на рисковете за хората и/или за околната среда. Разходи за допълнително тестване поради необходимостта от оценка на новите рискове.

Работната група по детергентите обсъди двата доклада през ноември 2006 г. и установи, че докладът на RPA е предоставил полезна информация за разходите и ползите от преминаването към детергенти без фосфати.

Що се касае до доклада на INIA, бе отбелязано по-специално, че:

- данните, използвани за моделирането, са били по-скоро ограничени и резултатите са били налице само за два родови географски сценария;
- моделирането се е ограничило само до речни басейни (и езерни), докато еутрофикацията в ЕС е проблем също и за крайбрежната и морската околна среда, например в Балтийско, Северно, Черно и Адриатическо море.

- Проектът MARE/HELCOM за Балтийско море, който е в процес на изпълнение, и проектът за река Дунав - UNDP-GEF - също трябва да бъдат взети предвид, преди да се направят окончателните заключения по отношение на въздействието на детергентите на фосфатна основа върху еутрофикацията в ЕС.

Регионалният проект за река Дунав - UNDP-GEF - финансиран от Бюрото за обслужване на проекти на Обединените нации (UNOPS), който трябва да разработи препоръки за намаляване на фосфора в детергентите в басейна на река Дунав, е предоставил подробни данни за концентрацията на фосфора и еутрофикацията в река Дунав. Окончателният доклад¹⁴ заключава:

„Ако се признава, че други действия, като например подобреното събиране и пречистване на градските отпадъчни води, както и „добрите селскостопански практики“, са необходими допълнителни действия, то изследванията ясно показват, че трябва още много да се работи за успешното решаване на проблема с еутрофикацията чрез заместване на фосфатните детергенти с детергенти без фосфати, което би намалило общото фосфатно натоварване“.

Следователно препоръката към страните от басейна на река Дунав е да прилагат националното си законодателство и/или да прибегват към допълнителни доброволни споразумения за заместване на детергентите на фосфатна основа, за да бъдат предпазени от еутрофикация река Дунав и Черно море, докато се очакват резултатите от оценката на Комисията за необходимостта от мерки на равнище ЕС. Това бе потвърдено по време на наскоро състоялата се среща на високо равнище на всичките 16 дунавски и черноморски страни, както и от Комисията в Декларация за защита на водите¹⁵. При отсъствието на хармонизирани действия на Общността, този подход се счита за оправдан и пропорционален.

2.3. Действия, които все още се провеждат и през април 2007 г.

2.3.1. Допълнителни оценки от SCHER

Последните доклади на RPA и INIA бяха предадени за становище на Научния комитет по здравеопазване и екологични рискове (SCHER) през ноември 2006 г.

От SCHER бе поискано да оцени общото научно качество на докладите и да коментира методологията и използваните хипотези, и по-специално:

- качеството на идейния модел;
- точността и валидността на оценките, резултатите и заключенията;
- варианта използването на фосфати в детергентите да допринесе значително за еутрофикацията на равнище ЕС.

Що се касае до доклада на RPA, от SCHER бе поискано да даде становище за следното:

¹⁴ Докладът на UNDP/GEF за река Дунав може да бъде намерен на адрес: http://www.undp-drp.org/drp/activities_1-8_detergents.html

¹⁵ http://www.icpdr.org/icpdr-pages/water_protection_declaration.htm

- дали преминаването към детергенти без фосфати би увеличило рисковете за здравето и околната среда;
- рисковете, свързани с допълнителни миелни компоненти, включително поликарбонилати и фосфонати.

Съставени са две работни групи и становището се очаква не по-рано от края на месец май 2007 г.

2.3.2. Дейности на Комисията по Рамковата директива за водите

РДВ изисква от държавите-членки да постигнат добър екологичен и химичен статус на повърхностните води до 2015 г. Един ръководен документ¹⁶ предоставя хармонизирана методология за оценка на риска от еутрофикация в контекста на политиката на ЕС. Всички държави-членки са направили преглед на въздействието на човешката дейност върху състоянието на повърхностните и подпочвените води и са докладвали на Комисията за това през 2005 г.¹⁷ Докладите показват, че еутрофикацията продължава да бъде основен проблем и че в много речни басейни замърсяването с фосфор се причинява от различни източници. Държавите-членки трябва да подготвят програма от мерки до декември 2009 г., за да се постигнат целите на РДВ, които могат да включват, където това е обосновано, задължителни или доброволни споразумения за ограничаване на фосфатите в детергентите. Според РДВ такива мерки трябва да са икономически ефективни и пропорционални.

В момента тече процес на интеркалибриране, за да може разбирането на понятието „добър екологичен статус“ във всички държави-членки да бъде сравнимо и съгласувано в по-голяма степен с определенията в РДВ, и следователно да хармонизира процедурите за оценка при определяне на риска от еутрофикация. Продължава работата за прецизиране на понятието „добър екологичен статус“, за да е приложимо към всички национални класификационни системи.

При осъществяването на интеркалибрирането ще се използват няколко хиляди серии от данни от над 1500 представителни станции за мониторинг (Решение на Комисията 2005/646/ЕО¹⁸) на територията на цяла Европа.

Понастоящем Комисията подготвя Решение за публикуване на резултатите от извършеното интеркалибриране, което трябва да бъде прието в края на 2007 г. съгласно член 21 от Директива 2000/60/ЕО.

2.3.3. Проект MARE/HELCOM за района на Балтийско море

Този проект оценява различни варианти (включително и използването на „детергенти без фосфати“) за подобряване качеството на водите в района на Балтийско море. Във всички балтийски държави се прилага сценарий, в който се използват детергенти без

¹⁶ може да бъде намерен на адрес:
http://forum.europa.eu.int/Public/irc/env/wfd/library?l=/framework_directive/thematic_documents/13_eutrophication

¹⁷ Докладите на РДВ могат да бъдат намерени на адрес:
http://forum.europa.eu.int/Public/irc/env/wfd/library?l=/framework_directive/implementation_documents_1&vm=detailed&sb=Title

¹⁸ Решение на Комисията, 2005/646/ЕО, ОВ L 243, 17.9.2005 г., стр. 1.

фосфати, като същевременно пречистването на отпадъчните води се поддържа на нивото от 2000 г., и той показва по-малко подобряване в сравнение със сценария, при който продължават да се използват детергенти на фосфатна основа, но пречистването на отпадъчните води се е подобрило в съответствие с директивата за пречистване на градските отпадъчни води. Комбинирането на подобреното пречистване на отпадъчните води и използването на детергенти без фосфати ще намали натоварването с хранителни вещества и по този начин ще подобри морската околна среда в по-голяма степен, отколкото ако всяка от мерките се приложи самостоятелно.

3. РЕЗЮМЕ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Комисията е предприела редица стъпки за създаване на база от познания, необходими за оценка на въздействието от използването на фосфати в детергентите върху еутрофикацията съгласно член 16, параграф 1 от Регламент 648/2004.

На базата на резултатите от по-ранни изследвания за въздействието на фосфатите, съдържащи се в детергентите, върху еутрофикацията, проведени от WRc през 2002 г., както и на становищата на Научния комитет на Комисията през март и ноември 2003 г., бяха проведени две допълнителни изследвания за попълване на пропуските в данните, указани в препоръките на Комитета. Резултатите от тези допълнителни изследвания бяха обсъдени с представители на държавите-членки и на промишлеността на среща на Работната група по детергентите през ноември 2006 г. и след това бяха предадени на научния комитет на Комисията за становище, което в момента все още се очаква.

Според докладите, представени в контекста на РДВ, еутрофикацията остава една от най-важните заплахи за сладките и морските води. През последните години е отбелязан значителен прогрес в очертаване на границите на проблема. Нивото на познанията по отношение на еутрофикацията продължава бързо да нараства и през април 2007 г. се очаква голям обем допълнителни данни от извършеното интеркалибриране според Рамковата директива за водите.

Дали ограничаването на фосфатите в детергентите е оправдано на равнище ЕС ще се реши, когато се получат достатъчно доказателства и различни варианти бъдат оценени съвместно с Работната група по детергентите. В частност, за да се реши дали има основание за предприемане на хармонизирани мерки, трябва да се изчака резултатът от заключението на научния комитет на Комисията по отношение на вече направените изследвания. Комисията ще пристъпи към оценка на въздействието през 2007 г. с цел завършването ѝ през 2008 г., ако е възможно, в зависимост от становището на научния комитет на Комисията и от обема на установените нерешени въпроси. Комисията незабавно ще представи законодателни предложения, когато се вземе решение, че ограниченията са оправдани.

Докато се чака решение, Комисията напомня, че държавите-членки могат да продължават прилагането на мерките за заместване на детергентите на фосфатна основа, където това е оправдано от гледна точка на опазването на околната среда (например въз основа на РДВ). Държавите-членки, които желаят да въведат „технически норми“ съгласно Директива 98/34/ЕО, трябва да уведомят Комисията и да се обосноват, че тези мерки съответстват на изискванията на директивата.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Таблица -1 Процент на безфосфатни* перилни детергенти в 25-те държави-членки на ЕС		
<i>Държава-членка</i>	<i>Население (милиони)</i>	<i>% Без фосфати</i>
Белгия	10.4	100
Чехия	10.2	35
Дания	5.4	80
Германия	82.5	100
Естония	1.3	20
Гърция	11.0	50
Франция	59.9	50
Ирландия	4.0	100
Италия	57.8	100
Кипър	0.7	20
Латвия	2.3	20
Литва	3.4	20
Люксембург	0.4	100
Унгария	10.1	30
Малта	0.4	20
Нидерландия	16.2	100
Австрия	8.1	100
Полша	38.2	15
Португалия	10.4	30
Словения	2.0	95
Словакия	5.4	20
Испания	42.2	40
Финландия	5.2	90
Швеция	9.0	85
Великобритания	59.5	55
ЕС-25	456.0	66

* Терминът „безфосфатни“ показва съблюдаване на националното законодателство за ограничаване на фосфатното съдържание (не е непременно нула).

(Доклад на RPA 2006, <http://ec.europa.eu/enterprise/chemicals/legislation/detergents>)

Таблица -2 Ползи от преминаване към безфосфатни детергенти		
Резултат	Описание	Държави-членки
>10	<i>Максимални ползи</i>	Чешка република, Полша, Испания, Латвия, Литва, Португалия, Словакия
5-10	<i>Определени ползи</i>	Гърция, Кипър, Естония, Великобритания, Люксембург, Унгария, Белгия, Франция
1-5	<i>Незначителни ползи</i>	Дания, Финландия, Австрия, Швеция, Ирландия, Словения, Италия, Нидерландия, Германия
0	<i>Без полза</i>	Малта

Показателят „резултат“ сочи кои държави от ЕС ще имат най-големи ползи от стъпката към безфосфатни детергенти и се основава на три фактора: (1) годишно потребление на глава от население на фосфатни детергенти, (2) процент на население, осигурено с третично пречистване на водите, (3) степен на загриженост по отношение на еутрофикацията

(Доклад на RPA 2006, <http://ec.europa.eu/enterprise/chemicals/legislation/detergents>)